Quomodo liber hiſtoriarũ eſt primus & quomodo nõ. Caput. II.

Ritur qſtio an liber de hiſtoriis aĩalium cætera de aĩalibus tradita pcedere debeat.potiſſime cũ cogni-
o tio qa eſt nobis primo ſe offerat:poſtquã ĩ naturalibus ea ſeqtur q̃ eſt pp quid . Hoc quoq; primo de hi-
ſtoriis ſic approbat᷑ cũ ſcribit᷑(Vt primũ dr̃ias atq; accidẽtia q̃ iuncta cuiq; ſunt accipiamus.deĩde ad eo
rũ cõperiendas cauſas enitamur)Secundo quoq; de ptibus aĩalium ſic ſcriptũ reperit᷑(ex qbus nã & quot nume
ro membris ſingula aĩalium cõſtarẽt:libris hiſtoriarũ q de iis ſcripti a nobis ſunt planius explicauimus: nũc q̃s
ob cauſas quæq; ad hunc modũ ita ſe hñt cõſideremus)Ad hoc ẽt adduci debet illud qđ ſuperius ſcriptũ ẽ:ſum
ptũ a principio libri:de aĩaliũ ꝓceſſu uel ꝓgreſſu(Quodqdẽ.n.ſic cõtingit manifeſtũ eſt ex hiſtoria naturali pp
qd aũt nũc cõſiderãdũ)Cæterũ Ariſtoteles circa finẽ eius q demetheorologia dicit᷑ p̃ſatis cõtraria ſcripſiſſe uŕ.
Nã cũ docuiſſet q̃ ſuppoſita ſimiliũ corpoꝝ eẽt materia:qa elementa quatuor:& cuius nã elemẽti unũ quodq;
horũ eſſet magis:puta ꝙ aliq̃ eſſent de terra magis:aliq̃ de aqua:& cum ĩterſimilaria corpora caro os & cæteræ
aĩaliũ ſimiles ptes cõnumerent᷑:ex qbus ut ex materia fiũt diſſimilares ptes:ex qbus tãdẽ aĩaliũ & plãtæ ĩmedia
te cõſtituunt᷑:cũ inq̃ ut dictũ eſt q̃ nã eſſent pdcã ex pte ſuæ materiæ docuiſſet:iã de iis eiſdẽ inqt eſt agendum
ex parte formæ:q̃ forma utiq; magis cognoſcit᷑ dũ ĩ diſſimilariũ uenerit cõpoſitionẽ:ex eoꝝ inquã operationi-
bus ac officiis.ſimili ẽt mõ agendũ de diſſimilaribus q̃ ex ſimilaribus fiunt ptibus:ex qbus tandẽ aĩalia fiunt &
plantæ.Quare poſt plura tandẽ concludit(Si igit᷑ habemus cuius generis unũquodq; &c.)in fine quoꝝ uerboꝝ
cõcludit Alexander(Quare ex iis hunc librũ ſeq uident᷑ ea q̃ de partibus aĩaliũ in ſecũdo.n. de ptibus aĩaliũ de
iis dixit de qbus dicebat oportere facere)Nam libro de generatiõe & metheoroꝝ quarto:ſimilariũ ſcita ac ſup
poſita materia.ſ.elementis:q̃ eoꝝ ſunt materia:neceſſe ẽ eoꝝ ſcire rationẽ:qbus complete ſcitis neceſſe eſt poſt
hoc ptes ſcire diſſimilares ex ſimilaribus cõfectas.hoc ãt factũ ẽ & certũ habuit exitũ ĩ li bro de ptibus aĩaliũ.
qbuſdã.n.in primo libro de ordine ac mõ tractãdi ea q̃ aĩalibus ptinent expeditis:aſſumptis deinceps iis quorũ
cauſæ inquirendæ ſunt:mox ĩ principio ſecundi libri de ſimilaribus partibus ſanguine medulla carne neruis &
aliis talibus agere incepit poſt q̃s ſimilares ptes expeditas diſſimilares agredit᷑ ptes : caput uidelicet nares aures
& ſimiles:iuxta eius ordinẽ quem in fine metheorologicoꝝ prius admonuerat.Ad hæc dicimus ꝙ ĩ cæteris na
turaliũ cõtemplationibus cognitio qa eſt nõ ſeiunctim ſed ſimul cũ ea q̃ ẽ pp qd p̃ter aĩalia & plãtas uti ſuperi-
us diximus.pp p̃ſatas cauſas:aſſociat᷑ in aĩalibus.n.cognitio qa eſt ſeorſum ab ea q̃ eſt pp qd ſimiliter in plantis
tradi debet.Quare liber de hiſtoriis in quo cognitio qa eſt docet᷑ de aĩalibus totã de aĩalibus cauſarũ ĩquiſitio
nem pcedere debet: uti ſuperius ab Ariſtotele in principio ſecundi de partibus ſcriptum fuerat cum dixit(Ex
quibus nam & quot &c.)Hoc tamẽ nõ cõtradicit iis quæ ab Ariſtotele & ab Alexãdro in fine metheororũ ſcri
pta ſunt.dicentes.n.Ariſtoteles & Alexander librum de partibus animalium qui cauſas partium inquirit mox
ſequi ad librum metheororum:cauſas cauſis copulati ſunt.In ſcrutinio igitur cauſarum liber de partibus libro
metheororum copulandus eſt . ita ut ambo libri in hoc cognitionis genere proximi ſint . Verum id non pro-
hibet quin hiſtoriæ interponi poſſint:ſine quarum cognitione quia ſunt ſpeculatio per cauſas de partibus im-
perfecta foret.Cum enim aliqua duo in cauſarũ cognitione:ſicut lac:cometis.iis ãt pluuia:ros & ſimilia:loco ui-
cina & continua fuerint tametſi inter cauſas primi & ſecundi cauſas:cognitio quia eſt de ſecundo ſicuti ſit in-
terpoſita fuerit : non ob hoc tollitur quin cognitio propter quid ſecundæ rei cognitionem propter quid pri-
mæ pertractatæ rei in cauſarum reditionis genere ĩmediata ſit.nihil enim mediat quod re alicuius reddat cau-
ſas:ſed ſolum quia eſt interpoſitum eſt : pari ratione poſt cauſas mixtorum inanimatorum in tribus libris me
theororum traditas:poſt quartum quoq; librum metheororum:in quo per elementorum paſſiones cuius nam
ſit elementi unũquodq; ſimilare corpus & cuius magis cuiuſue minus oſtenſum eſt: quod eſt ipſorum ſimilari
um oſtendere & aſſignare materiam.puta ſanguinis carnis nerui mox in ſequenti libro ſcilicet de ptibus anima
lium:horum cauſæ ſecundum rationem: & diſſimilarium materia & ratio: nulla externarum rerum interpoſi-
tione quæ ad cauſarum reditionem attineat:aſſignatæ:ſunt ꝙ enim ĩter hæc duo liber de animalium hiſtoriis
intercidat:hoc non tollit quin recte dicatur librum de cauſis partium animalium ſequi mox debere ad librum
de cauſis mixtorũ inanimatorum in genere traditionis cauſarum & ex iis oĩs ceſſabit ambiguitas. At quoniam
uti diximus libri tredecim de cauſis animalium toti libro de hiſtoriis tam in rebus tribus dicendis ſcilicet ſub
ſtantia.generatione.& uita:q̃ in ordine conueniunt:nos librum de hiſtoriis ſeorſum a cæteris nõ ordinabimus
ſed paſſim de parte in partem procedendo ſecundum ſuarum partium ad librorum de theoria cauſarũ congruẽ
tiam:ſuo ordine diſputabimus:ſic enim utrorũq; uidelicet hiſtoriarum & theoriæ per cauſas ſibi inuicem con
gruentium uerus ac certus ordo & lucidior patefiet. Et hæc de hiſtoriarum aĩalium libri ordine quãtũ ad præ-
ſentia attinet ſic diſpoſita ſufficiant:qui de hiſtoriis liber ſic ĩcipit(Animalium partes aut ĩcompoſitæ ſunt &c.)
Nunc autem ad ulteriora accedamus.

Ordo libri qui eſt de partibus animalium. Caput. III.

Ria diximus fuiſſe ſcripta de aĩalib9 ab Ariſtotele.& eadẽ tria a theophraſto de plãtis ſubſtãtiã cũ opõni
t bus ꝓximis.generõnẽ & uitã cũ morte.ſubſtantia ãt:q inter hæc tua natura prior eſt:ex materia & forma
cõſiſtit. materia autem eſt corpus quod ex partibus diſſimilaribus conficitur heæ autem ex ſimilari-
bus: ſimilares ex elementis: de materia uero ſimilarium quonam uidelicet modo ex eis ſcilicet elementis eue-
niant ſimilaria:& ex quo elemento unũquodq; fiat ſimilare:magiſq; ex uno q̃ ex alio conficiatur:ex qualitatum
paſſionibus:in quarto libro metheoroꝝ oſtenſum eſt.de iis ãt ſimilarib9 & diſſimilarib9 qdnã ſunt:& ſecũdum
materiam& propter quid ſint ſecundum rationem : in hoc libro de animalium partibus nuncupato cum ſibi
annexo libello ϖερῖ Τησ ϖορηασ.ideſt de proceſſu ſiue ſecundũ alios de progreſſu aut ĩceſſu aĩaliũ ptractat᷑:q